TARAQQIYOT STRATEGIYASINING MAZMUN-MOHIYATI,MAQSAD VA VAZIFALARI

Mauzerova Hilola

Termiz Davlat Pedagogika instituti Jismoniy madaniyat va san'at fakulteti

1-kurs magistranti

Annotatsiya: ***Ushbu maqolada Yangi O'zbekistonning 2026-2026-yillarga*** mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasining konseptual asoslari, uning jamiyat hayotidagi o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, strategiyaning yetti ustuvor yo'nalishi doirasidagi asosiy maqsad va vazifalar, "Inson qadri uchun" tamoyilining amaliy ifodasi hamda davlat boshqaruvidagi islohotlarning mazmun-mohiyati yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: Taraqqiyot strategiyasi, Yangi O'zbekiston, Inson qadri, xalqparvar

davlat, iqtisodiy islohotlar, fuqarolik jamiyati, qonun ustuvorligi.

O'zbekiston o'zining yangi rivojlanish bosqichiga qadam qo'yar ekan, amalga

oshirilayotgan islohotlarning mantiqiy davomi sifatida "2026-2026-yillarga

mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi" qabul qilindi.

Ushbu hujjat nafaqat iqtisodiy ko'rsatkichlarni yaxshilash, balki jamiyatning barcha

jabhalarini transformatsiya qilishni maqsad qilgan. Strategiyaning bosh g'oyasi —

"Inson qadri uchun" tamoyili asosida xalqning farovonligini ta'minlashdir.

Taraqqiyot strategiyasi avvalgi “Harakatlar strategiyasi”dan olingan tajribalar asosida shakllantirilgan bo‘lib, u yetti ta ustuvor yo‘nalishni qamrab oladi.

Uning mohiyati quyidagi uchta fundamental ustun bo‘yicha tavsiflanadi:

1. Inson markazlashgan siyosat: Har bir islohot markazida inson manfaati va uning huquqlari turishi.

2. Adolatli ijtimoiy himoya: Kambag‘allikni qisqartirish va ijtimoiy tengsizlikni kamaytirish.

3. Milliy manfaatlar ustuvorligi: Tashqi siyosatda va iqtisodiyotda davlat mustaqilligini mustahkamlash.

Yangi O‘zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi mamlakatning zamonaviy qiyofasini shakllantirish va xalqaro hamjamiyatda munosib o‘rin egallashiga qaratilgan fundamental dasturiy hujjat hisoblanadi. Mazkur strategiyaning asosiy negizini inson qadrini ulug‘lash va xalqparvar davlat boshqaruvini shakllantirish g‘oyalari tashkil etadi. Bu jarayonda davlat organlarining faoliyati “fuqaro – jamiyat – davlat” tamoyili asosida qayta qurilmoqda. Ilgari amal qilingan “davlat – jamiyat – inson” tamoyilidan voz kechilishi, islohotlarning tub mohiyati shaxsning huquq va manfaatlariga yo‘naltirilganidan dalolat beradi. Taraqqiyot strategiyasining amalga oshirilishi jamiyatda ijtimoiy adolatni qaror toptirish, qonun ustuvorligini ta’minlash va iqtisodiy barqarorlikka erishishning muhim bosqichi bo‘lib xizmat qilmoqda.

Strategiyaning birinchi ustuvor yo‘nalishi doirasida davlat boshqaruvini transformatsiya qilish masalasi markaziy o‘rin egallaydi. Bunda davlat apparatining

ixchamligini ta’minlash, byurokratik to‘siqlarni bartaraf etish va raqamli texnologiyalarni barcha sohalarga tatbiq etish ko‘zda tutilgan. Ayniqsa, “mahallabay” ishlash tizimining joriy etilishi hokimiyat organlarining quyi bo‘g‘inlari aholi muammolari bilan bevosita shug‘ullanishiga imkon yaratdi. Bu tizim orqali har bir mahallaning o‘ziga xos iqtisodiy imkoniyatlari tahlil qilinib, ishsizlikni kamaytirish va aholi daromadlarini oshirish choralari ko‘rilmoqda. Davlat xizmatlarining ko‘p qismi elektron shaklga o‘tkazilishi inson omilini kamaytirib, korrupsion xavflarning oldini

olishda muhim omil bo‘lmoqda. Adolatli sud tizimi va inson huquqlarini himoya qilish strategiyaning ajralmas qismidir.

Qonun ustuvorligi ta’minlanmagan joyda hech qanday ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish

bo‘lmasligi bugungi kun haqiqatidir. Shu sababli, sudlarning chinakam mustaqilligini ta’minlash, tergov jarayonida qonuniylikni qat’iy nazorat qilish va advokatlar mavqeini oshirish borasida tizimli choralar ko‘rilmoqda. Shuningdek, xususiy mulk daxlsizligini kafolatlash masalasi davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishi sifatida belgilangan. Bu esa mamlakatda tadbirkorlik muhitini yaxshilash va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun poydevor bo‘lmoqda. Zero, mulk huquqi himoyalangan jamiyatdagina innovatsiyalar va iqtisodiy o‘sish barqaror bo‘ladi.

Iqtisodiy sohadagi vazifalar strategiyaning eng serqirra qismini tashkil etadi.

Mamlakat yalpi ichki mahsulotini jon boshiga hisoblaganda sezilarli darajada oshirish maqsadi qo‘yilgan. Buning uchun sanoatni modernizatsiya qilish, qishloq xo‘jaligiga bo‘lgan yondashuvni o‘zgartirish va xizmat ko‘rsatish sohasini kengaytirish talab etiladi. Strategiyada belgilanganidek, xususiy sektorning iqtisodiyotdagi ulushini oshirish va raqobat muhitini sog‘lomlashtirish iqtisodiy

o‘sishning asosiy drayveri hisoblanadi. Tadbirkorlarga berilayotgan imtiyozlar va kredit liniyalarining kengaytirilishi kichik va o‘rta biznesning rivojlanishiga turtki bo‘ldi. Shuningdek, energetika mustaqilligiga erishish va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish ham strategiyaning iqtisodiy blokida muhim o‘rin egallaydi.

Ijtimoiy siyosatda esa ta’lim va tibbiyot sohalarini tubdan isloh qilish ko‘zda

tutilgan. Inson kapitalini rivojlantirmasdan turib yuqori taraqqiyotga erishib bo‘lmaydi. Shuning uchun ham maktabgacha ta’lim qamrovini oshirish, umumta’lim maktablarida o‘qitish sifatini xalqaro standartlarga yetkazish hamda oliy ta’lim muassasalariga akademik va moliyaviy mustaqillik berish jarayonlari jadallashmoqda. Sog‘liqni saqlash tizimida esa birlamchi tibbiy-sanitariya yordamini sifatli ko‘rsatish, dori-darmon ta’minotini yaxshilash va aholini tibbiy sug‘urtalash tizimini yo‘lga qo‘yish asosiy vazifadir. Strategiya doirasida kam ta’minlangan oilalarni qo‘llab-quvvatlash, ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarga manzilli yordam berish mexanizmlari ham takomillashtirilmoqda.

Ma’naviy rivojlanish va yoshlar siyosati strategiyaning g‘oyaviy negizini

boyitadi. Yoshlarni vatanparvarlik, milliy qadriyatlarga hurmat va zamonaviy bilimga intilish ruhida tarbiyalash millatning kelajagini belgilaydi. Madaniyat, san’at va adabiyot sohalarini rivojlantirish, kutubxonalar va ma’rifat markazlarini ko‘paytirish jamiyatning ma’naviy immunitetini mustahkamlashga xizmat qiladi. Globallashuv sharoitida milliy o‘zlikni saqlab qolgan holda jahon sivilizatsiyasi yutuqlaridan bahramand bo‘lish taraqqiyotning muhim shartidir. Shu bilan birga, diniy bag‘rikenglik va millatlararo totuvlikni saqlash O‘zbekistonning barqaror rivojlanishi uchun hayotiy zaruratdir.

Xavfsizlik va tashqi siyosat yo‘nalishida O‘zbekiston ochiq, pragmatik va faol

tashqi siyosat yuritishni davom ettirmoqda. Markaziy Osiyo mintaqasida tinchlik va

barqarorlikni ta’minlash, qo‘shni davlatlar bilan do‘stona va o‘zaro manfaatli aloqalarni mustahkamlash strategiyaning muhim ustuvorligidir. Shuningdek, mamlakat mudofaa salohiyatini oshirish, qurolli kuchlarni zamonaviylashtirish va axborot xavfsizligini ta’minlash borasidagi vazifalar ham dolzarb ahamiyatga ega. Global tahdidlar, kiberjinoyatchilik va ekstremizmga qarshi kurashishda xalqaro hamkorlikni kengaytirish davlat xavfsizligini ta’minlashning asosi hisoblanadi.

Strategiyada belgilangan ekologik xavfsizlik masalalari ham alohida e’tiborga

loyiq. Orol dengizi fojiasi oqibatlarini yumshatish, atrof-muhitni muhofaza qilish va

suv resurslaridan oqilona foydalanish bugungi kunning kechiktirib bo‘lmaydigan

vazifalaridandir. “Yashil makon” umummilliy loyihasining amalga oshirilishi ekologik barqarorlikni ta’minlash yo‘lidagi ulkan qadam bo‘ldi. Bu kabi tadbirlar nafaqat tabiatni asrash, balki aholi salomatligini saqlash uchun ham xizmat qiladi. Tabiiy resurslarni tejash va ekologik madaniyatni yuksaltirish taraqqiyot strategiyasining uzoq muddatli maqsadlaridan biridir.

Xulosa o‘rnida aytish mumkinki, Taraqqiyot strategiyasi shunchaki rejalar

majmuasi emas, balki xalqning orzu-umidlarini ro‘yobga chiqarishga qaratilgan amaliy harakatlar dasturidir. Strategiyada belgilangan yuzta maqsadning har biri mamlakat hayotining ma’lum bir jabhasini yaxshilashga xizmat qiladi. Islohotlarning muvaffaqiyati esa har bir fuqaroning ushbu jarayonda faol ishtirok etishi, daxldorlik hissi bilan yashashi va yangilanishlar samaradorligini o‘z hayotida his etishiga bog‘liqdir. Ushbu strategiya Yangi O‘zbekiston poydevorini mustahkamlaydigan va kelajak avlodlar uchun farovon hayotni ta’minlaydigan tarixiy hujjat bo‘lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-janvardagi “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-sonli Farmoni.

2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021. – 464 b.

3. Mirziyoyev Sh.M. Inson qadri uchun davlat islohotlari – bosh mezon. – Toshkent:

“Tasvir”, 2022.

4. Qosimov S.U., Ismoilova G.E. Amaliyotga yo‘naltirilgan yondashuvning mazmuni

va mohiyati // ACUMEN: International journal of multidisciplinary research, 2024.

5. Eshmuradov O., Ismoilova G. Oilaviy munosabatlarda bolalar tarbiyasiga ta’sir

etuvchi ijtimoiy-psixologik omillar // Science and innovation, 1 (B4), 2022. – B.201-205